

Projekt

z dnia 13 grudnia 2023 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR L/322/2023
RADY GMINY W ŁUBNICACH**

z dnia 20 grudnia 2023 r.

w sprawie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2023 – 2030

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 6, art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2023r. poz. 40, zm.: Dz. U. z 2023 r. poz. 572, poz. 1463, poz. 1688) oraz art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz.U z 2023r. poz. 901, poz. 535, poz. 1693, poz. 1938) Rada Gminy w Łubnicach uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2023 – 2030 o treści określonej w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
w Łubnicach

Marian Baniak

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr L/322/2023

Rady Gminy w Łubnicach

z dnia 20 grudnia 2023 r.

**GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY ŁUBNICE
NA LATA 2023-2030**

Łubnice 2023

SPIS TREŚCI

WSTĘP	s. 3
I. PODSTAWY PRAWNE	s. 4
II. CHARAKTERYSTYKA GMINY ŁUBNICE	s. 6
2.1 Dane ogólne o Gminie Łubnice	s. 6
III. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	s. 13
3.1 System pomocy społeczne w Gminie Łubnice	s. 13
3.2 Sytuacja rodzin w Gminie Łubnice	s. 17
3.3 Bezrobocie	s. 18
3.4 Niepełnosprawność	s. 21
3.5 Problemy związane z prawidłowym funkcjonowaniem rodzin z dziećmi	s. 26
3.6 Alkoholizm	s. 29
3.7 Przemoc w rodzinie	s. 32
3.8 Ubóstwo	s. 34
3.9 Sytuacja osób starszych	s. 35
3.10 Bezpieczeństwo publiczne	s. 36
IV. ANALIZA MOCNYCH I SŁABYCH STRON GMINY W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	s. 38
V. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	s. 41
5.1 Cele strategiczne	s. 41
VI. RAMY FINANSOWE STRATEGII	s. 46
VII. MONITORING I EWALUACJA	s. 49
ZAKOŃCZENIE	s. 50

WSTĘP

Przyjęcie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych jest zadaniem obligatoryjnym, przypisanym władzom gminy na mocy przepisów ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku.

Obowiązek opracowywania strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy Łubnice wynika również z powodu zakończenia terminu obowiązującej strategii.

Niniejszy dokument pt. „Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2023-2030” przedstawia wiedzę o problemach społecznych, ich wielkości oraz wskazuje cele i zadania służące poprawie zaistniałych problemów wśród mieszkańców gminy. Gminna Strategia Rozwiązywania problemów społecznych składa się z trzech zasadniczych części, tj. zbadania aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej; założeń gminnej strategii; określenia obszarów priorytetowych, celów strategicznych i operacyjnych oraz zadań.

Dokument został opracowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach przy wykorzystaniu własnych materiałów sprawozdawczych i analiz oraz materiałów przygotowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie.

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych ma charakter kilkuletni, została opracowana na lata 2023-2030.

I.

PODSTAWY PRAWNE

Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2023-2030 oraz jej wdrażanie wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Podczas opracowywania strategii bazowano na aktach prawnych dających podstawy do działań w sferze polityki społecznej. Należą do nich:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w domowej,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wpisuje się także w istniejące dokumenty programowe na poziomie europejskim, krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. . Należą do nich:

- Strategii Rozwoju Gminy Łubnice na lata 2022-2035
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2023
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Łubnice na lata 2021 – 2025
- Gminny Program Ochrony i Promocji Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2025
- Strategia Rozwoju Powiatu Wieruszowskiego na lata **2021-2027**
- Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie wieruszowskim na lata 2021-2027**
- Powiatowy Program Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2022-2030

- Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030

II.

CHARAKTERYSTYKA GMINY ŁUBNICE

2.1. Dane ogólne o Gminie Łubnice

Gmina Łubnice położona jest w południowo – zachodniej części województwa łódzkiego, oraz w południowej części powiatu wierszowskiego, zajmuje 6090 ha, co stanowi ok. 10,59% powierzchni całego powiatu wierszowskiego i jest jej najmniejszą gminą.

Liczba ludności na dzień 31.12.2022 roku wynosi 3992 mieszkańców. Od północy gmina Łubnice graniczy z gminą Czastary, od północno- zachodu i zachodu z gminą Bolesławiec, od wschodu z gminą Skomlin (powiat wieluński). Południową granicę gminy wyznacza rzeka Proсна, za którą rozciągają się tereny należące do województwa opolskiego.

POWIAT WIERUSZOWSKI

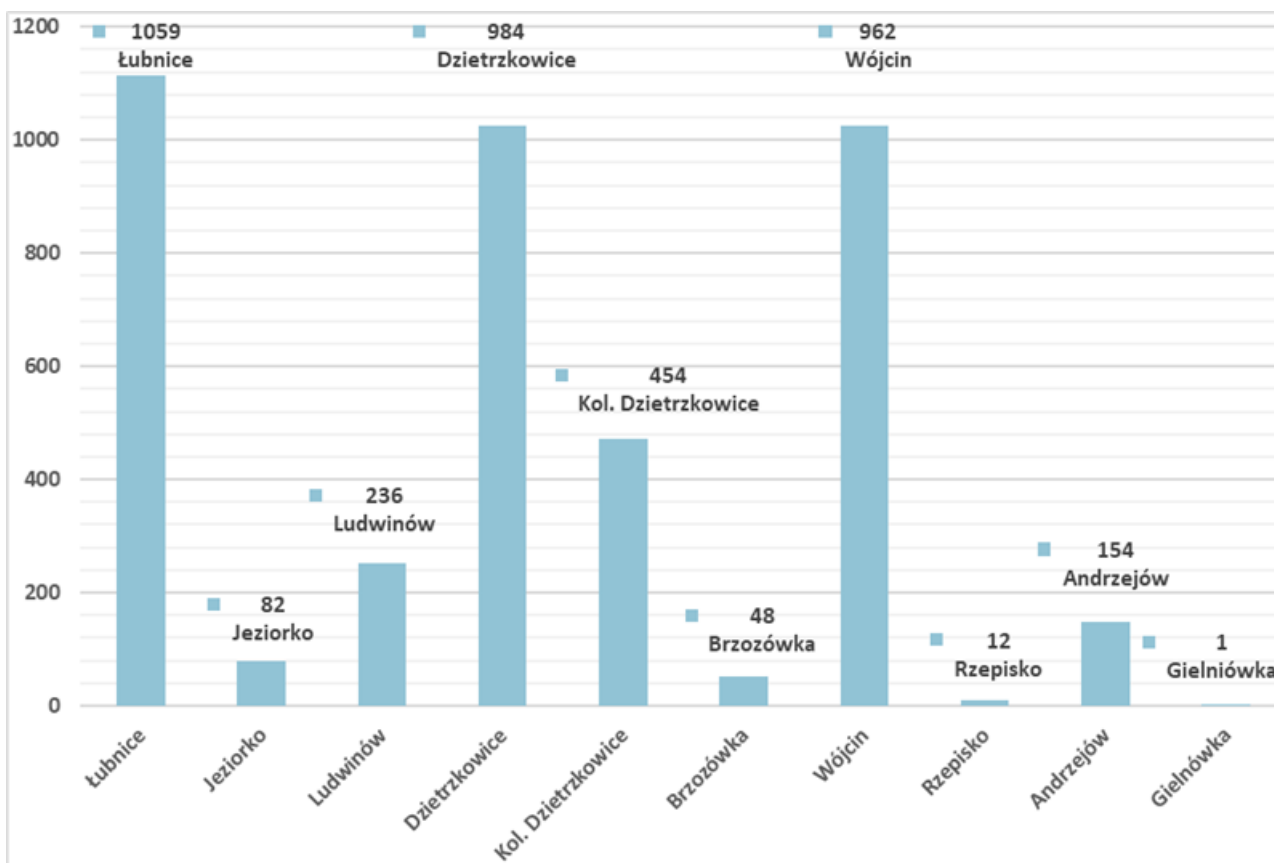

Stolicą gminy i siedzibą Urzędu Gminy są Łubnice - najstarsza osada założona na prawie średzkim na Ziemi Wieluńskiej. Początki Łubnic sięgają 1238 roku. Gmina w obecnych granicach istnieje od 1973 roku.

Do najważniejszych zabytków na terenie gminy należy kościół pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Łubnicach z XIV wieku. Kościół wraz z wyposażeniem wpisany jest do Centralnego Rejestru Zabytków. Zabytkowe są również kościoły w Dzieztkowicach i w Wójcinie oraz ich wyposażenie.

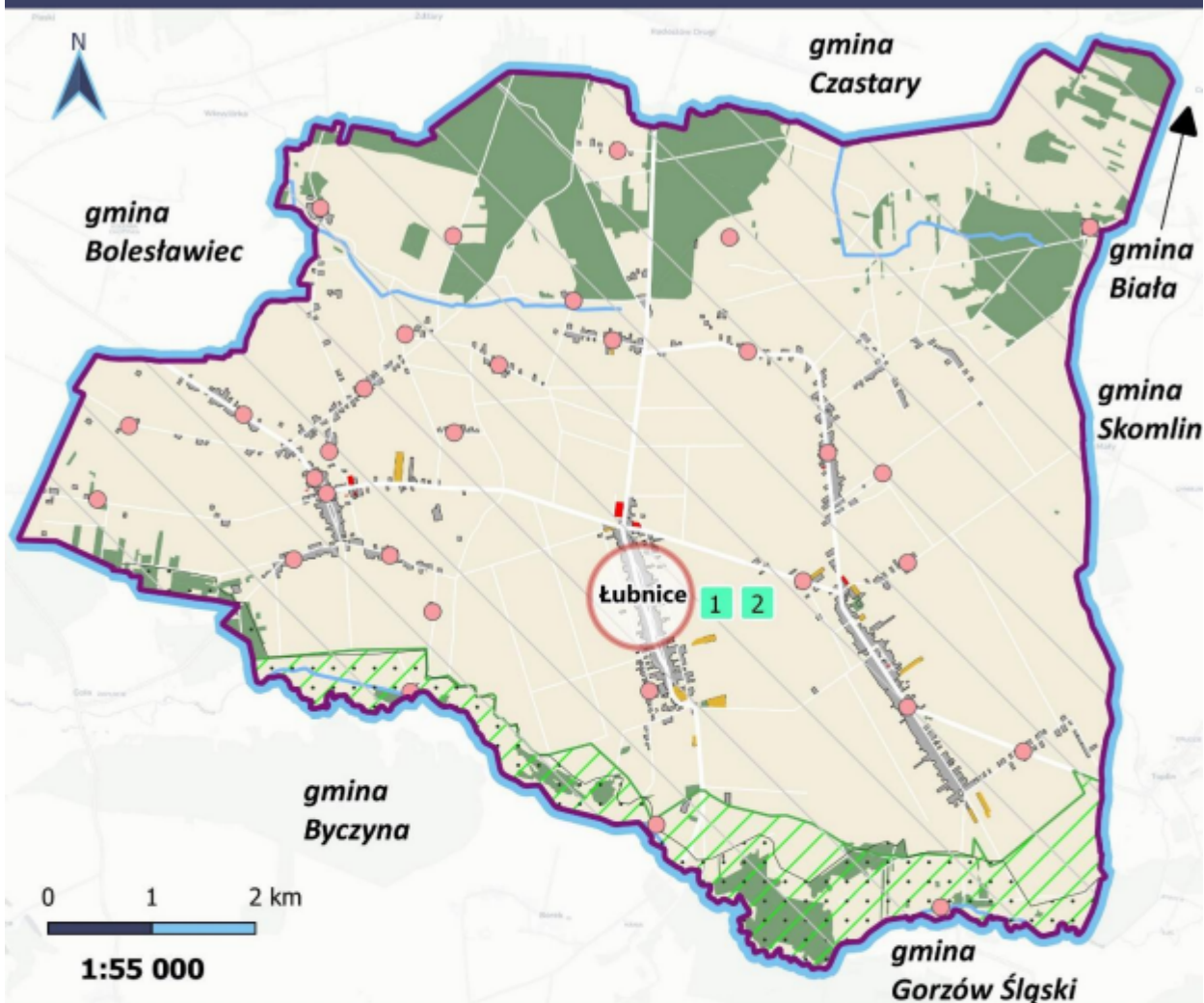
Gmina Łubnice należy do gmin typowo rolniczych a głównym źródłem utrzymania stanowi praca na roli. Przeważającą część gminy zajmują użytki rolne, które stanowią obszar 5080,71 ha, co stanowi 83,43 % powierzchni całej gminy. Znaczny udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni świadczy o tym, że na terenie gminy duża część mieszkańców trudni się rolnictwem.

Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach Gminy Łubnice stan na dzień 31 XII 2022r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łubnice

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY ŁUBNICE

LEGENDA

granica gminy	infrastruktura drogowa
siedziba gminy/ośrodek gminny	drogi zbiorcze
miejscowość z historycznym układem przestrzennym/ośrodek o randze lokalnej [wg PZPWŁ]	drogi lokalne
pozostałe miejscowości	cieki wodne
OSI Obszar zielonej gospodarki	obszary zabudowy
turystyczny obszar funkcjonalny doliny Warty [wg PZPWŁ]	obiekty sportowe
inwestycje celu publicznego wynikające z PZPWŁ*	kompleksy przemysłowo-gospodarcze
	tereny rolne
	tereny leśne
	korytarze ekologiczne
	obszar chronionego krajobrazu

* 1 - Dostosowanie systemów kanalizacji i oczyszczalni ścieków komunalnych do wymogów dyrektywy Rady 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych; 2 - Rekultywacja zamkniętych składowisk odpadów komunalnych.

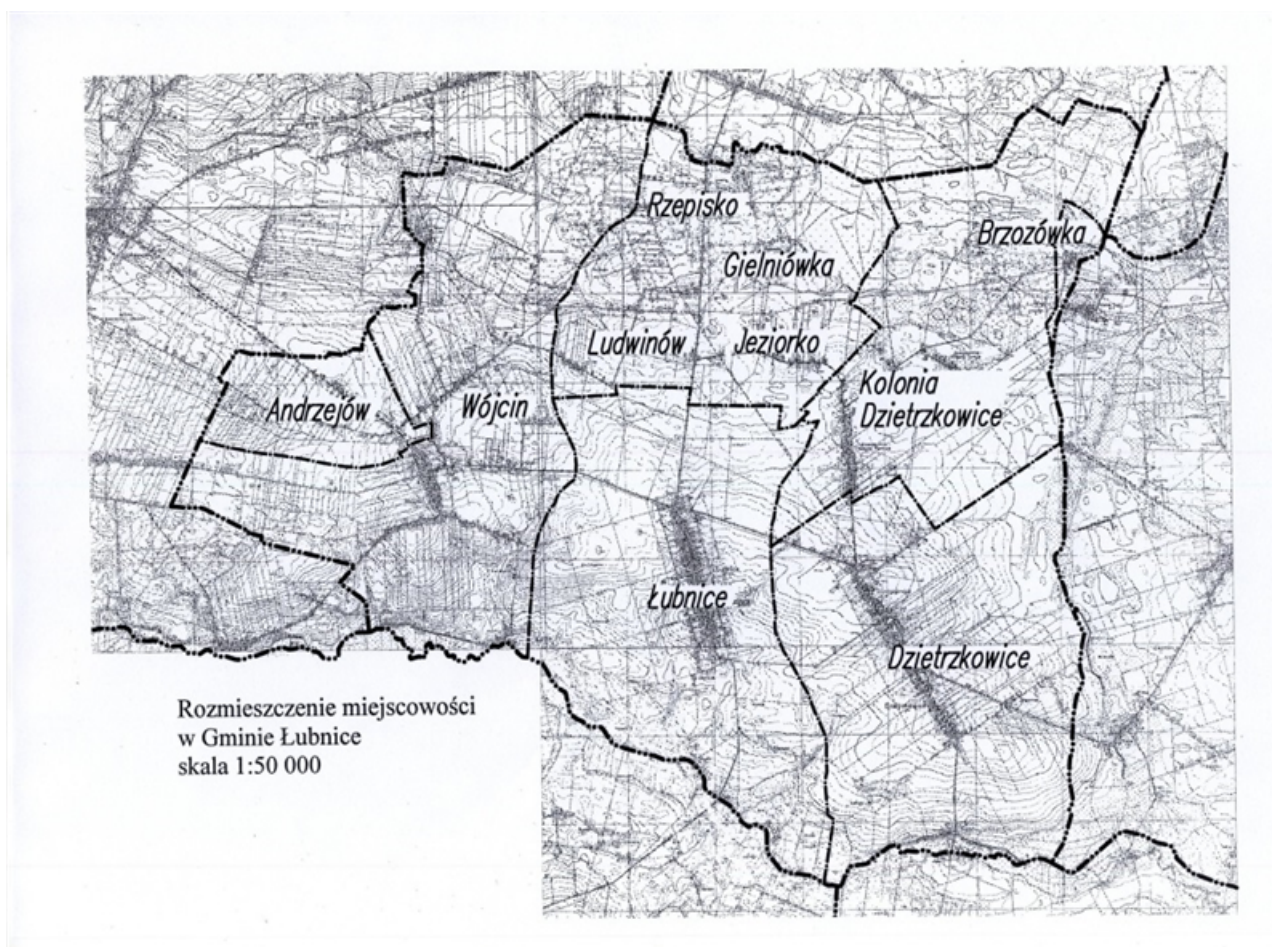
Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Lubnice na lata 2022-2035

W skład Gminy Łubnice wchodzi 6 sołectw:

- Łubnice,
- Dzierzkowice,
- Kolonia Dzierzkowice,
- Wójcin,
- Ludwinów,
- Andrzejów.

W skład sołectw Łubnice wchodzi 10 miejscowości, a ich rozmieszczenie ilustruje zamieszczony poniżej rysunek.

Rozmieszczenie miejscowości w Gminie Łubnice

Źródło: dane Urzędu Gminy w Łubnicach

**Statystyka mieszkańców wg wieku i płci
stan na dzień 31 XII 2022 r.**

WIEK	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY	OGÓŁEM
0-6	146	108	254
7-15	177	174	351
16-18	66	66	132
19-65 M / 19-60 K	1346	1111	2457
Powyżej 65M/ 60K	252	546	798
OGÓŁEM	1987	2005	3992

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łubnice

Na koniec 2022 r. Gminę Łubnice zamieszkiwało 163 dzieci w wieku 3-6 lat, z czego 138 objętych było wychowaniem przedszkolnym. Na terenie gminy funkcjonują 3 obiekty opieki przedszkolnej oraz 3 placówki szkolne. Opieka przedszkolna skupiona jest w 3 publicznych przedszkolach samorządowych. Szkolnictwo podstawowe skupione jest w 3 szkołach.

Liczba dzieci realizująca obowiązek szkolny w Gminie Łubnice

Rok	Liczba dzieci	
	Przedszkola	Szkoły Podstawowe
2019	132	303
2020	130	284
2021	137	291
2022	138	273

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Podstawę gospodarki Gminy stanowią podmioty

gospodarcze sektora prywatnego, które na koniec 2022 r. stanowiły aż 96 % ogółu. W okresie ostatnich czterech lat dominowały podmioty gospodarki z sektora handlu, budownictwa, przetwórstwa przemysłowego oraz transportu.

Podmioty gospodarki narodowej w latach 2019 - 2022

Podmioty wg sektorów własnościowych (stan w dniu 31 XII)	2019	2020	2021	2022
Ogółem	335	338	331	339
sektor publiczny	12	12	12	12
sektor prywatny	323	326	319	327
Podmioty wg sekcji i działów PKD 2007				
Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	16	14	13	13
Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe	68	74	77	79
Sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	0	0	0
Sekcja F – Budownictwo	47	47	44	48
Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	65	66	65	63
Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa	49	48	47	44
Sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3	3	3	2
Sekcja J - Informacja i komunikacja	3	5	5	8
Sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5	5	6	7
Sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0	0	0	0
Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	16	16	17	18
Sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	7	7	5	7
Sekcja O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5	5	5	7
Sekcja P – Edukacja	3	3	3	12
Sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3	2	3	4
Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4	4	3	4
Sekcja S i T - Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	29	27	23	23

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Działalność kulturalną w gminie prowadzi Samorządowa Instytucja Kultury - Gminna Biblioteka Publiczna w Łubnicach (z filiami w Wójcinie i Dzietrzkowicach) utworzona 30.08.1999 r. Uchwałą Rady Gminy w Łubnicach nr X/63/99. Instytucja ta powstała w miejsce działającego w latach 1973-1999 r. Gminnego Ośrodka Kultury. W jej strukturze znajduje się oprócz bibliotek także Społeczne Ognisko Muzyczne, Orkiestra Dęta w Łubnicach i Orkiestra Dęta w Dzietrzkowicach. Aktywny udział w życiu gminy biorą także członkowie Ochotniczych Straży Pożarnych z jednostek: Łubnice, Dzietrkowice, Kolonia Dzietrkowice, Wójcin i Ludwinów a także członkowie chórów parafialnych i kapeli „Podpora Rodziny”.

Kulturę propagują i podtrzymują prężnie działające Koła Gospodyń Wiejskich, przekształcone w ostatnich latach w Stowarzyszenia Gospodyń. Jest ich obecnie w gminie 2 i należą do nich: Stowarzyszenie Gospodyń „Łubniczanki na szlaku bursztynowym” w Łubnicach, Stowarzyszenie Gospodyń „Wójcin nad Prosną” w Wójcinie. Na terenie gminy od kilku lat działa Stowarzyszenie Klub Seniora 50+ oraz . Stowarzyszenie Sympatyków Orkiestry Dętej i Mażorettek w Dzietrzkowicach.

W gminie działają kluby sportowe: LKS „Start” w Łubnicach, LKS „Zryw” w Wójcinie i LKS „Sokół” w Dzietrzkowicach a także Klub Strzelectwa Sportowego "Snajper" Wójcin i Koło Łowieckie „Czajka” Łubnice. Dysponują oni 2 boiskami sportowymi, 1 kortem tenisowym, 2 salami gimnastycznymi przy Zespole Szkół w Łubnicach i przy Zespole Szkół w Dzietrzkowicach oraz kompleksem boisk sportowych „Orlik 2012” w Łubnicach a także strzelnicą.

Świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej mieszkańcy Gminy Łubnice mogą realizować w 2 placówkach podstawowej opieki zdrowotnej - Przychodnia „MEDIANA” Konrad Magot w Łubnicach ul. Wieluńska 2- poradnia dla dorosłych oraz ul. Ogrodowa 12a - poradnia dla dzieci. Oferty tych placówek obejmują usługi zdrowotne z zakresu medycyny rodzinnej oraz podstawowe badania diagnostyczne. Szerszy dostęp do specjalistycznej opieki medycznej oraz rehabilitacji możliwy jest poprzez placówki w powiatowych i wojewódzkich zakładach opieki zdrowotnej. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2019-2021 liczba porad udzielonych w gminie w ramach podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ulegała wahaniom (16.011 w 2021 r., 15.953 w 2020 r., 17012 w 2019 r.).

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

3.1 System pomocy społeczne w Gminie Łubnice

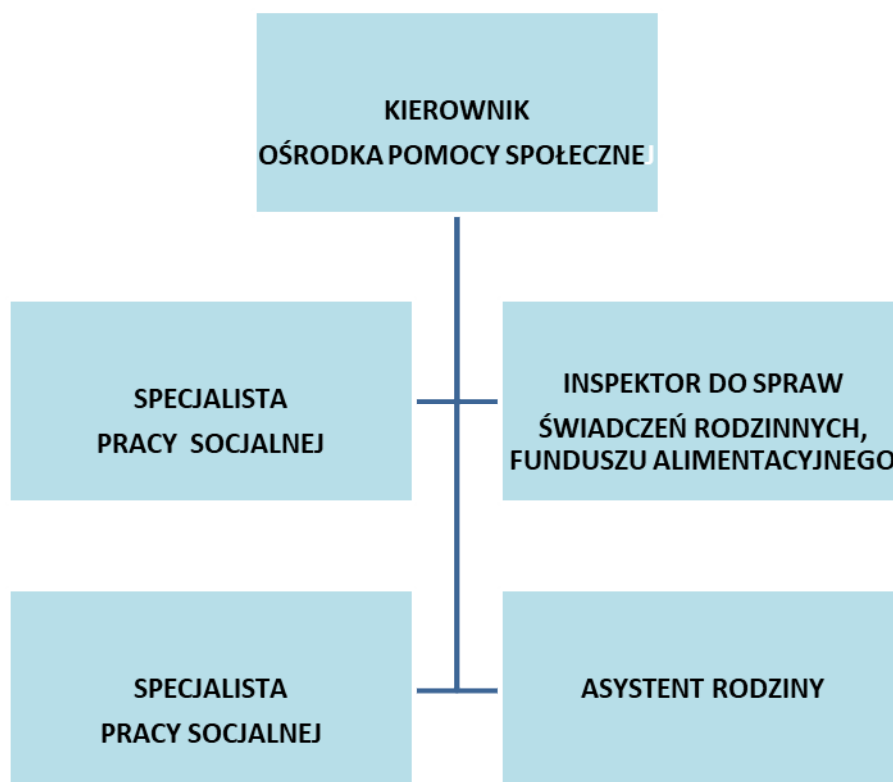
Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Efektywna realizacja polityki społecznych i jej sprawne funkcjonowanie wymaga dopasowania oraz dostosowania działań z wielu obszarów do rzeczywistych potrzeb mieszkańców gminy.

Kluczową instytucją przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu na terenie Gminy Łubnice jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Celem działalności jest organizowanie i wykonywanie zadań z zakresu pomocy społecznej, w szczególności poprzez doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia potrzebujących osób i rodzin i zintegrowanie ich ze środowiskiem. Do zadań pomocy społecznej należy przyznawanie i wypłacanie świadczeń, prowadzenie pracy socjalnej, rozwój i prowadzenie niezbędnej infrastruktury socjalnej czy rozwijanie nowych form pomocy.

Ośrodek Pomocy Społecznej mieści się w budynku Urzędu Gminy przy ulicy Gen. W. Sikorskiego 102 w Łubnicach. Swym zakresem działalności obejmuje Gminę Łubnice. W 2022 roku kadre Ośrodka stanowiło 5 osób, w tym m.in. kierownik, 2 specjalistów pracy socjalnych, którzy wykonują swoje zadania w rejonach opiekuńczych. W Ośrodku zatrudnionych był również 1 pracownik ds. świadczeń rodzinnych, wychowawczych, funduszu alimentacyjnego oraz 1 asystent rodziny. W miarę wynikających potrzeb zatrudniane są opiekunki domowe, które świadczą usługi w domu podopiecznego.

Ośrodek jest głównym podmiotem pomocy społecznej w gminie. Rola wyznaczona przepisami ustawowymi jest ogromna. Ośrodek pomocy społecznej wykonuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, kierując się przy ich realizacji ustaleniami przekazanymi przez wojewodę, oraz zadania własne, zaś dla ich realizacji istotne są ustalenia Wójta.

SYSTEM ORGANIZACYJNY OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ŁUBNICACH

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

Zadania ośrodków pomocy społecznej z zakresu polityki społecznej to przede wszystkim: świadczenia celowe, okresowe, stałe; świadczenia rodzinne; fundusz alimentacyjny; stypendia szkolne; Karta Dużej Rodziny; usługi opiekuńcze; paczki żywnościowe, dożywianie dzieci i młodzieży, oraz realizacji programów profilaktycznych i projektów systemowych. Do roku 2022 ośrodek prowadził również programy wspierające rodziny w wychowywaniu i edukacji dzieci takie jak: „Program Rodzina 500+” i „Dobry Start”.

Zakres tych działań przedstawiają poniższe tabele.

Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w latach 2020-2022

ROK	2020		2021		2022	
	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba osób	Liczba świadczeń
FORMY POMOCY						
Zasilek stały	7	84	11	92	10	89
Zasilek okresowy	9	48	16	50	8	52
Zasilek celowy	55	105	43	107	27	110
w tym: specjalny zasilek celowy	28	89	30	81	17	60
Dożywianie w szkole	31	1642	22	1742	33	3644
Usługi opiekuńcze	8	2210	15	2908	13	4157
Odpłatność gminy za pobyt w DPS	3	36	4	48	4	39
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	5	60	9	68	8	65
Sprawienie pogrzebu	0	0	0	0	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

W ramach realizacji świadczeń rodzinnych, zgodnie z ustawą z dnia 23 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach od 2004 roku realizuje to zadanie. Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń. Zasilek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka i przysługuje, jeżeli dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie, nie przekracza kwoty 674 zł, natomiast gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, gdy nie przekracza kwoty 764 zł. Świadczenia przyznawane są na okres zasiłkowy trwający od 1 listopada do 31 października kolejnego roku.

Dane dotyczące liczby osób pobierających świadczenia rodzinne przedstawia poniższa tabela.

Świadczenia rodzinne udzielone w latach 2020-2022

ROK	2020		2021		2022	
	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba osób	Liczba świadczeń
FORMY POMOCY						
Zasilek rodzinny	372	3176	233	2484	147	1912
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	9	86	16	86	11	105
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	187	369	153	419	67	309
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego	16	83	8	84	4	30
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania	15	179	8	136	7	81
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	10	10	9	9	5	5
Dodatek dla rodzin wielodzietnych	45	411	22	313	21	272
Dodatek z tytułu podjęcia	81	620	58	578	38	371

przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania						
Świadczenie rodzicielskie	10	76	9	47	9	74
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	28	28	20	20	16	16
Zasilek pielęgnacyjny	85	818	73	836	74	834
Świadczenie pielęgnacyjne	21	818	36	341	34	366
Specjalny zasilek opiekuńczy	5	48	1	10	0	0
Zasilek dla opiekuna	2	22	2	14	0	0
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	15	169	23	246	25	267
Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	34	333	30	281	25	284
Świadczenie „Za życiem”	0	0	1	1	0	0
Świadczenie wychowawcze 500+	735	8442	735	8132	681	3373

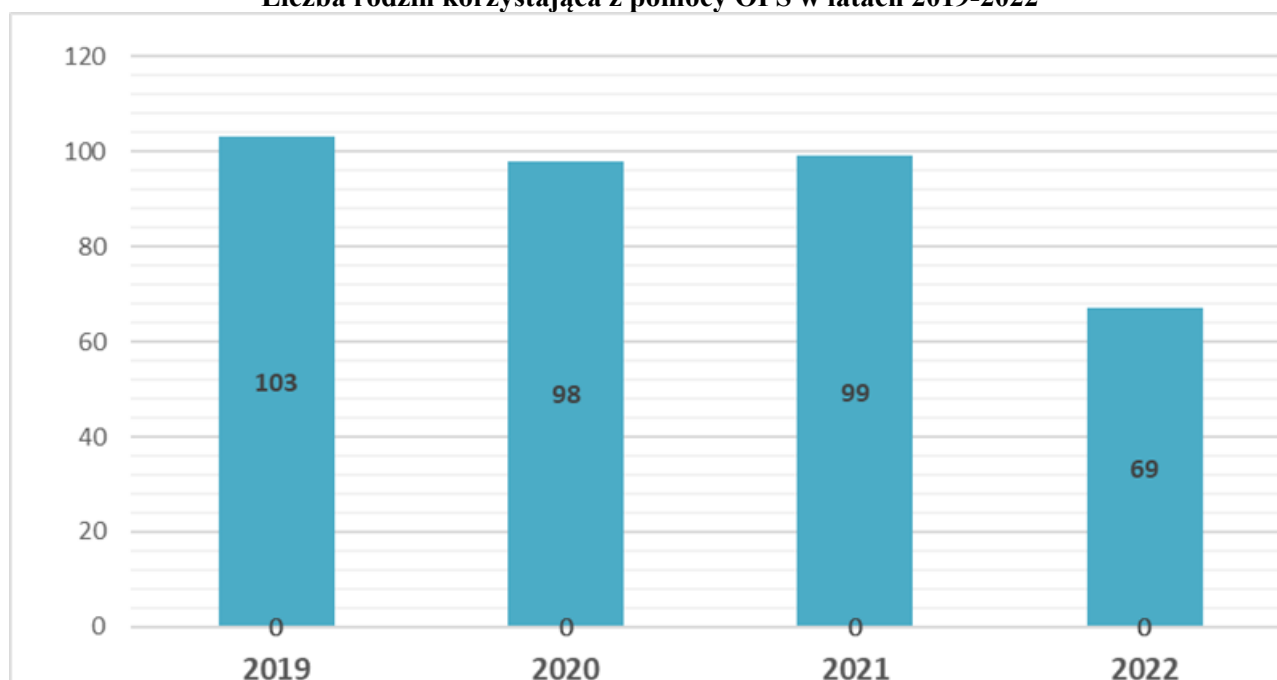
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

3.2 Sytuacja rodzin w Gminie Łubnice

Naturalnym środowiskiem życia człowieka jest rodzina. W niej się rodzi, wychowuje, kształci, dorósłaje, w niej tworzy się własną przyszłość. Nie zawsze jednak środowisko to spełnia należycie swoje podstawowe funkcje. Problemy współczesnej rodziny mają różnorodny charakter. Mogą pojawić się zjawiska patologiczne takie jak alkoholizm, bezrobocie, czy konflikty pokoleniowe. Poważnym zagadnieniem jest zanik więzi rodzinnych wywołany emigracją zarobkową rodziców lub jednego z nich.

Najczęstszymi przyczynami powodującymi korzystanie z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach jest bezrobocie, ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (rodzina niepełna), potrzeba ochrony wielodzietności, niepełnosprawność oraz długotrwała choroba. Z pomocy korzystają również osoby z trudnościami w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, powodem przyznania pomocy bywa także alkoholizm oraz coraz częściej występująca przemoc w rodzinie.

Liczba rodzin korzystająca z pomocy OPS w latach 2019-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach obejmował w 2022 r. różnymi formami pomocy społecznej 69 rodzin. Ogółem w rodzinach tych było 157

osób, co stanowi ponad 3,93 % ogółu mieszkańców gminy. W 2022 roku w porównaniu z latami wcześniejszymi liczba klientów ośrodka uległa zmianie. Wyniki uzyskane po przeanalizowaniu dokumentów wyraźnie pokazują, iż maleje liczba osób korzystających z pomocy społecznej.

Ogólna charakterystyka rodzin objętych systemem pomocy społecznej w latach 2019-2022 została zamieszczona w poniższych tabelach.

Powody przyznawania pomocy w OPS w 2019-2022

Powód trudnej sytuacji życiowej	LICZBA RODZIN			
	2019	2020	2021	2022
Ubóstwo	22	21	22	17
Bezrobocie	13	19	13	14
Niepelnosprawność	28	27	28	25
Długotrwała choroba	22	21	29	21
Alkoholizm	4	7	5	3
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	17	20	15	11
w tym: rodziny niepełne	9	13	9	5
rodziny wielodzietne	4	6	3	5
Potrzeba ochrony macierzyństwa	8	5	6	4
Trudność w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	2	0	1
Przemoc w rodzinie	1	1	0	0
Zdarzenie losowe	0	1	2	1
Bezdomność	0	0	0	0
Sieroctwo	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

3.3 Bezrobocie

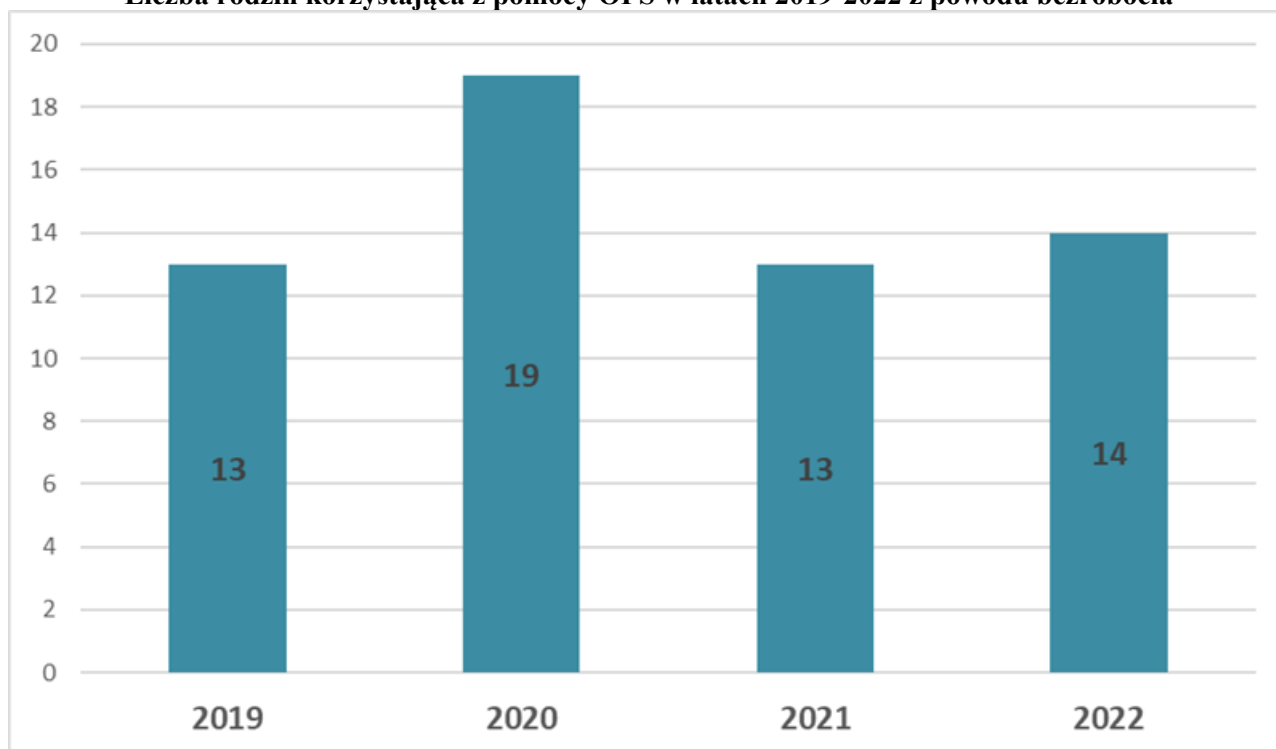
Zgodnie z przepisami prawa obowiązującymi w Polsce, za osobę bezrobotną uznaje się taką, która zarejestrowała się w powiatowych urzędach pracy. Istnieje jednak duża grupa osób pozostających bez zatrudnienia, lecz nie widniejących w rejestrach urzędu pracy. Polityka rynku pracy skupia się jedynie na osobach widniejących w rejestrach urzędów pracy, gdyż tylko te dane są weryfikowalne. Na ich podstawie opracowywana jest także niniejsza analiza.

Rodziny, w których występuje bezrobocie stanowią znaczną część ogółu osób korzystających z systemu pomocy społecznej w GOPS Łubnice. Z uwagi na fakt, że osoby bezrobotne korzystające ze wsparcia pomocy społecznej to najczęściej osoby o niskim stopniu wykształcenia bez przygotowania zawodowego, grupa ta z pewnością stanowić będzie znaczny odsetek osób wymagających wsparcia.

Okres bezrobocia członka rodziny jest dla wielu gospodarstw domowych szczególnie trudny. W szybkim czasie pojawiają się kłopoty finansowe, rodzi się konieczność szukania doraźnych metod poprawy sytuacji ekonomicznej rodziny. Brak zatrudnienia negatywnie wpływa nie tylko na ekonomiczną kondycję rodzin, ale także na pozamaterialne kwestie życia rodzinnego.

Poniższy wykres przedstawia liczbę rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach z powodu bezrobocia w latach 2019 – 2022.

Liczba rodzin korzystająca z pomocy OPS w latach 2019-2022 z powodu bezrobocia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

Z perspektywy przyznanych świadczeń, od 2019 roku liczba osób korzystająca z wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, z powodu bezrobocia utrzymuje się na tym samym poziomie. W roku 2022 z pomocy tegoż Ośrodka skorzystało 14 rodzin, w których głównym problemem stanowiło bezrobocie.

Na koniec grudnia 2022 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wieruszowie zarejestrowanych było ogółem 81 osób bezrobotnych z tereny Gminy Łubnice, w tym kobiet 34, oraz 47 mężczyzn, co stanowi 2,03 % populacji całej gminy.

Dla porównania w roku 2021 zarejestrowanych mieszkańców Gminy Łubnice w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wieruszowie było 62 osoby.

Liczba bezrobocia rejestrowanego w latach 2019-2022 zwiększyła się o 31 osób, co stanowi 62 % wzrostu.

Dane dotyczące liczby osób bezrobotnych przedstawia poniższa tabela.

Poziom bezrobocie w Gminie Łubnice w latach 2019-2022

Rok	Bezrobotni zarejestrowani z terenu gminy Łubnice			
	Ogółem	W tym		
		Kobiety	Mężczyźni	Bezrobotni długotrwale
2019	50	24	26	14
2020	72	52	46	43
2021	62	30	32	29
2022	81	34	47	23

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Brak pracy dla większości bezrobotnych podopiecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest doświadczeniem destrukcyjnym, powodującym bierność, niską samoocenę i brak wiary we własne możliwości. Wyżej wymienione czynniki determinują złą sytuację finansową i powodują uzależnienie od pomocy społecznej. Wyżej opisywane bariery wskazują na konieczność objęcia tych osób kompleksowym systemem wsparcia.

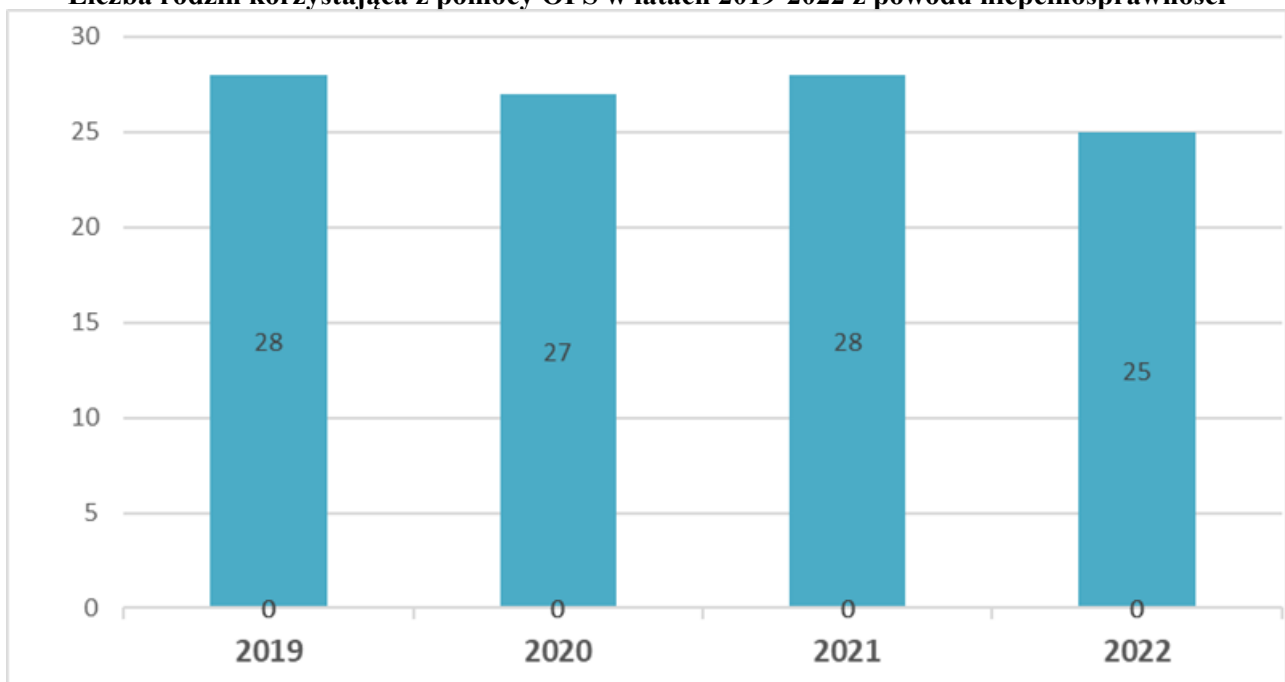
3.4 Niepełnosprawność

Niepełnosprawnymi są osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej.

Przyczynami powodującymi niepełnosprawność są najczęściej uszkodzenia narządu ruchu, uszkodzenia i choroby narządu wzroku i słuchu, schorzenia układu krążenia, choroby psychiczne, upośledzenie umysłowe oraz schorzenia neurologiczne. Ograniczona sprawność dotyczy niejednokrotnie całego życia człowieka – od urodzenia lub wczesnego dzieciństwa aż do śmierci. W naszym kraju posługujemy się kilkoma definicjami niepełnosprawności.

Na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.

Liczba rodzin korzystająca z pomocy OPS w latach 2019-2022 z powodu niepełnosprawności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

Probleмами osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Łubnice zajmuje się głównie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie, tutejszy ośrodek pomocy społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy w Osieku z filią w Czastarach i Chróście oraz Dom Pomocy Społecznej funkcjonujący w Chróście-Zamku i Chróście-Wsi. Działania tych instytucji zmierzają do zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych, wspomaganie w procesie rehabilitacji, likwidacji barier architektonicznych.

Prawo do uzyskania pomocy, a także rozmiar udzielonej pomocy zależą od stopnia niepełnosprawności: znacznego, umiarkowanego lub lekkiego. Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydają wojewódzkie i powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności. Na terenie Gminy Łubnice orzeczenia takie wydaje Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sieradzu.

Poniższe tabele przedstawiają realizację poszczególnych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej ze środków PFRON w latach 2019- 2022 dla mieszkańców Gminy Łubnice.

Turnusy rehabilitacyjne dla mieszkańców Gminy Łubnice

Rok	Turnusy rehabilitacyjne	
	Liczba wniosków	Kwota dofinansowania
2019	3	7.150,00 zł
2020	1	2.600,00 zł
2021	2	5.295,00 zł
2022	4	7.146,00 zł

Źródło: PCPR Wieruszów

Turnus rehabilitacyjny jest zorganizowaną formą aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Turnusy rehabilitacyjne dzięki dofinansowaniu przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych są bardzo dostępną formą aktywnej rehabilitacji i wypoczynku osób niepełnosprawnych.

Likwidacja barier architektonicznych w Gminie Łubnice

Rok	Likwidacja barier architektonicznych	
	Liczba wniosków	Kwota dofinansowania
2019	Zadanie nie realizowane ze względu na ograniczone środki PFRON	
2020	0	0 zł
2021	0	0 zł
2022	1	12.009,16 zł

Źródło: PCPR Wieruszów

Barьеры architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym.

Likwidacja barier architektonicznych polega głównie na dostosowaniu mieszkań do potrzeb osób niepełnosprawnych tj. wyrównywaniu podłogi, ułożenie posadzek antypoślizgowych, modernizacji łazienek, WC i ciągów komunikacyjnych.

Likwidacja barier technicznych w Gminie Łubnice

Rok	Likwidacja barier technicznych	
	Liczba wniosków	Kwota dofinansowania
2019	Zadanie nie realizowane ze względu na ograniczone środki PFRON	
2020	0	0 zł
2021	1	1.125,00 zł
2022	0	0 zł

Źródło: PCPR Wieruszów

Barьеры techniczne to przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania przedmiotów lub urządzeń odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności. W ramach likwidacji barier technicznych PCPR w Wieruszowie dofinansowuje, m.in.: podnośnik, schodołazu, uchwyty, siedzisko, budzik wibracyjny, łóżko rehabilitacyjne, rower trójkołowy, kabinę prysznicową bez montażu, itp.

Sprzęt rehabilitacyjny dla niepełnosprawnych mieszkańców Gminy Łubnice

Sprzęt rehabilitacyjny		
Rok	Liczba wniosków	Kwota przyznana w zł.
2013	1	1.000,00 zł
2014	1	1.000,00 zł
2015	0	0
2016	1	2.400,00 zł

Źródło: PCPR Wieruszów

Celem dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego jest pomoc finansowa przy zakupie sprzętów, przyrządów i urządzeń wspierających funkcjonowanie i rehabilitację osób niepełnosprawnych w ich miejscu zamieszkania. O dofinansowanie na sprzęt rehabilitacyjny ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności. Na przestrzeni ostatnich lat ta forma pomocy nie cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców Gminy Łubnice, co obrazuje wyżej przedstawiona tabela.

Dofinansowanie przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych dla niepełnosprawnych mieszkańców Gminy Łubnice

Dofinansowanie na sprzęt ortopedyczny		
Rok	Liczba wniosków	Kwota przyznana w zł.
2019	13	16.972,60 zł
2020	16	14.271,60 zł
2021	9	13.866,50 zł
2022	5	8.120,60 zł

Źródło: PCPR Wieruszów

Zadanie to głównie polega na dofinansowaniu zakupu pieluchomajtek, cewników, wózków inwalidzkich, aparatów słuchowych, materacy przeciw odleżynowych, parapodium, butów ortopedycznych. Celem dofinansowania jest pomoc finansowa przy zakupie przedmiotów wspierających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w ich miejscu zamieszkania.

3.5 Problemy związane z prawidłowym funkcjonowaniem rodzin z dziećmi

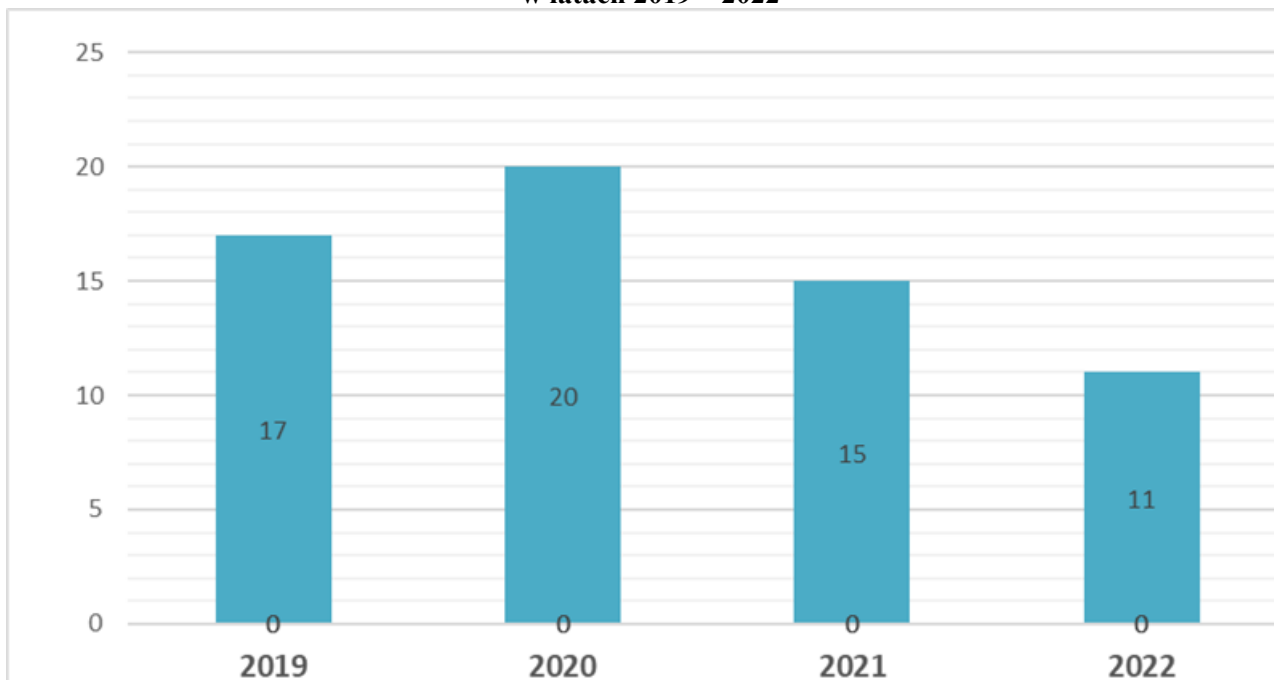
Do kolejnych problemów społecznych identyfikowanych w gminie Łubnice należą kwestie, które określić można zbiorczo problemami związanymi z prawidłowym funkcjonowaniem rodzin z dziećmi. Chodzi przede wszystkim o kwestie związane z prawidłową realizacją funkcji przez rodziny, szczególnie tych, związanych z wychowaniem dzieci. Problemy w tym zakresie mogą pojawić się w związku z opieką nad dziećmi, zapewnieniem im odpowiednich warunków życiowych, edukacją i wychowaniem. Wynikać mogą z braku zaradności życiowej rodziców, braku umiejętności wychowawczych, ale też z funkcjonowania rodzin niepełnych czy wielodzietnych, w przypadku których rodzicom niezwykle trudno jest realizować wszystkie zadania.

Należy zaznaczyć, że ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Ustawa wskazuje, że pracę z rodziną organizuje podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania oraz że wyznaczonym podmiotem może być ośrodek pomocy społecznej. W naszej gminie zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizowane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach. Do zadań gminy należy współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Gmina wspólnie z powiatem ponosi koszty pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych. W roku 2022 Gmina Łubnice dofinansowała koszt pobytu 1 dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej i 3 dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Bezradność rodzin w sprawach opiekuńczych i wychowawczych jest przyczyną, dla której grupa rodzin wymaga pomocy w formie pracy socjalnej, szeregu interwencji oraz pomocy finansowej dla prawidłowego funkcjonowania w środowisku. Dysfunkcja ta występuje najczęściej z innymi niekorzystnymi zjawiskami takimi jak: bezrobocie, nadużywanie alkoholu, kryzysy małżeńskie, przemoc w rodzinie. Dużą część klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi.

O bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych mówimy wówczas, kiedy rodziny nie posiadają wystarczających zasobów osobistych i zasobów systemu rodzinnego, by same mogły poradzić sobie w trudnych sytuacjach życiowych. Uogólniając rodziny te charakteryzują się niskim poziomem spójności, elastyczności i wytrzymałości w sytuacji kryzysu. Jest to jeden z powodów szukania wsparcia w pomocy społecznej.

Liczba rodzin korzystająca z pomocy GOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w latach 2019 – 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

Asystent rodziny

Innym zadaniem realizowanym w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest zatrudnienie asystenta rodziny. Zadaniem asystenta jest ułatwianie rodzinom wypełnianie ról społecznych, tak aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczenia dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeśli dzieci znajdują się w pieczy zastępczej, rolą asystenta jest działanie na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podnoszenie ich samooceny, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności składających się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci. Należy podkreślić, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków, jak również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przynosi ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przynosiły zamierzone efekty.

W roku 2022 w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Łubnicach zatrudniony był 1 asystent rodziny, który wspierał swoimi działaniami łącznie 14 rodzin, w tym 3 rodziny zobowiązane przez sąd do pracy z asystentem.

Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny w latach 2019-2022

Rok	Liczba rodzin objęta opieką asystenta rodziny	Liczba osób w rodzinie objęta opieką asystenta rodziny
2019	14	45
2020	14	47
2021	14	53
2022	14	51

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

3.6 Alkoholizm

Alkoholizm, inaczej uzależnienie od alkoholu lub choroba alkoholowa — polega na utracie kontroli nad ilością wypijanego alkoholu. Spożywanie zazwyczaj dużych ilości alkoholu przez alkoholika jest spowodowane przymusem o charakterze psychicznym i somatycznym i nie podlega jego woli. Powoduje zaburzenia w realizacji funkcji opiekuńczej, wychowawczej, socjalizacyjnej i emocjonalnej rodziny. Alkoholizm atakuje i niszczy wszystkie obszary życia człowieka: rodzinę, pracę, zdrowie, kontakty z ludźmi. Alkoholizm jest chorobą całego systemu rodzinnego.

Profilaktyka uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych na terenie gminy prowadzona jest za pośrednictwem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łubnicach, placówek oświatowych. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi inicjuje działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Zarządzeniem Wójta Gminy Łubnice z dnia 20 lutego 2019 roku Nr 14/2019 powołany został Punkt Konsultacyjny działający przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łubnicach, którego zadaniem jest diagnozowania problemów uzależnień i współuzależnień a także prowadzeniem poradnictwa indywidualnego w zakresie pomocy osobom uzależnionym i ich rodziną.

Punkt świadczy pomoc w zakresie poradnictwa poprzez: anonimowe i nieodpłatne spotkania o charakterze konsultacyjnym i motywacyjnym dla osób zgłaszających się z własnej inicjatywy oraz spotkania motywujące do podjęcia terapii z osobami uzależnionymi.

Punkt konsultacyjny jest miejscem, w którym prowadzone są działania w zakresie udzielania pomocy między innymi prawnej oraz psychologiczno-terapeutycznej, w szczególności dla rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym oraz przemocy domowej związanej z wyżej wymienionymi uzależnieniami. Punkt konsultacyjny mieści się w budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach. W punkcie terapeuta specjalizujący się w psychoterapii uzależnień, który wykonuje prace na rzecz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby osób korzystających z nieodpłatnego poradnictwa w punkcie konsultacyjnym oraz liczbę udzielonych porad w latach 2020-2022.

Porady udzielone w punkcie konsultacyjnym na przestrzeni lat 2020-2022.

Punkt konsultacyjny	2020	2021	2022
Porady terapeutyczne	Liczba osób	Liczba osób	Liczba osób
Osoby z problemem alkoholowym	13	16	6
Członkowie rodzin osób uzależnionych	2	4	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GKRPA

Na terenie Gminy Łubnice działa Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która realizuje zadania w oparciu o gminny program profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pomaga osobom uzależnionym od alkoholu poprzez: prowadzenie z nimi rozmów interwencyjnych, których efektem może być podjęcie leczenia odwykowego. Kieruje wnioski do Sądu o podjęcie leczenia w systemie zamkniętym. W ostatnich latach wzrosła liczba osób nadużywających alkohol, które korzystały z pomocy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Liczba osób, które skorzystały z porad GKRPA w latach 2019-2022

Rok	Liczba osób nadużywających alkohol, które skorzystały z porad GKRPA	Liczba skierowanych wniosków do Sądu o przymusowe leczenie odwykowe
2019	10	1
2020	10	2
2021	11	1
2022	5	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GKRPA

W celu przeciwdziałania narastania zjawiska alkoholizmu, konieczne jest wzmocnienie działań profilaktycznych, a także pomoc osobom już uzależnionym. Cel ten jest realizowany poprzez aktywne działanie Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która funkcjonuje w Gminie Łubnice.

Zestawienie liczby osób biorących udział w programach profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży w latach 2019-2022

Programy profilaktyczne	2019	2020	2021	2022
Liczba programów profilaktycznych przeprowadzonych w szkołach	7	2	2	5
Młodzież uczestnicząca w programach profilaktycznych	194	97	31	123
Liczba nauczycieli uczestniczących w programach profilaktycznych	10	6	2	6
Liczba rodziców uczestniczących w programach profilaktycznych	0	0	0	0
Wielkość środków przeznaczonych na programy (w zł.)	4 870,00	2 430,00	600,00	3 860,00

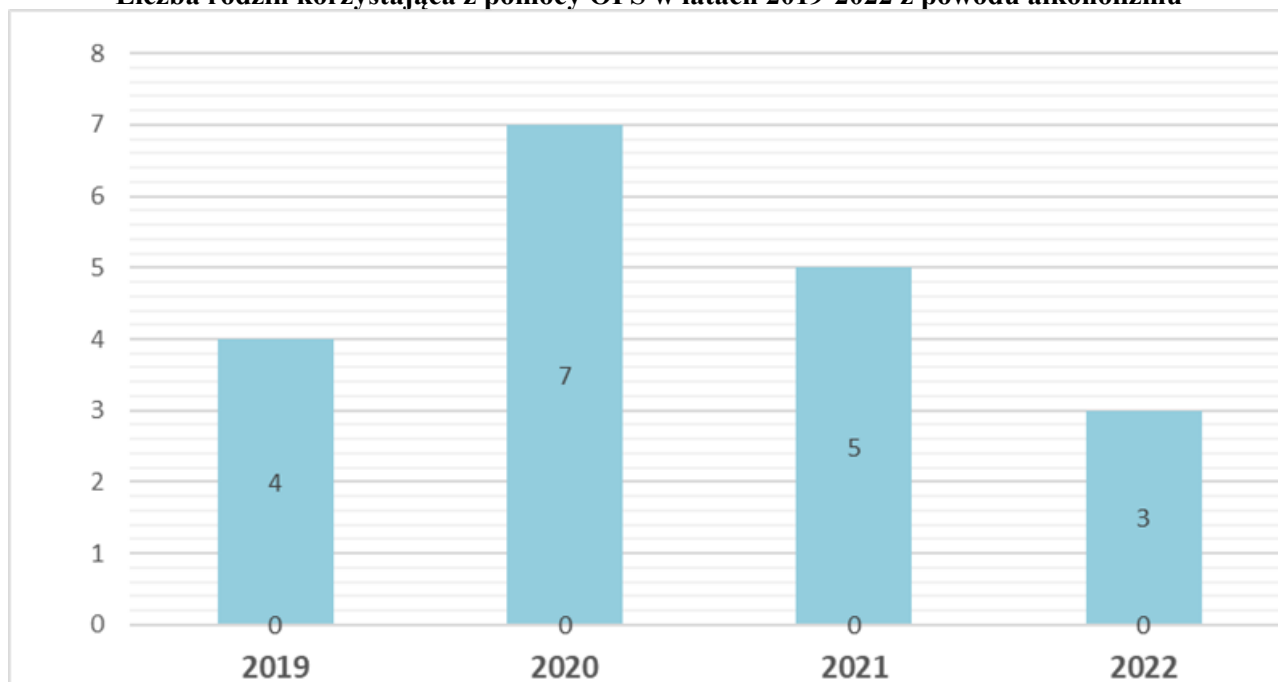
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GKRPA

W ramach działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowane są różnorodne programy profilaktyczne, które ukierunkowane są na grupy osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin jak również i tych, które zamierzają do zmniejszenia obszarów i dotkliwości problemów, jakie niesie za sobą nadużywanie alkoholu.

Komisja inicjuje i monitoruje działania związane z edukacją i profilaktyką rozwiązywania problemów alkoholowych. Celem działań jest ograniczanie dostępności alkoholu, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej osobom uzależnionym, podejmowanie działań w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie oraz zwiększanie zdolności osób do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi.

Wśród podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach można zaważyć spadek liczby rodzin zgłaszających się o pomoc, gdzie powodem jest nadużywanie alkoholu.

Liczba rodzin korzystająca z pomocy OPS w latach 2019-2022 z powodu alkoholizmu

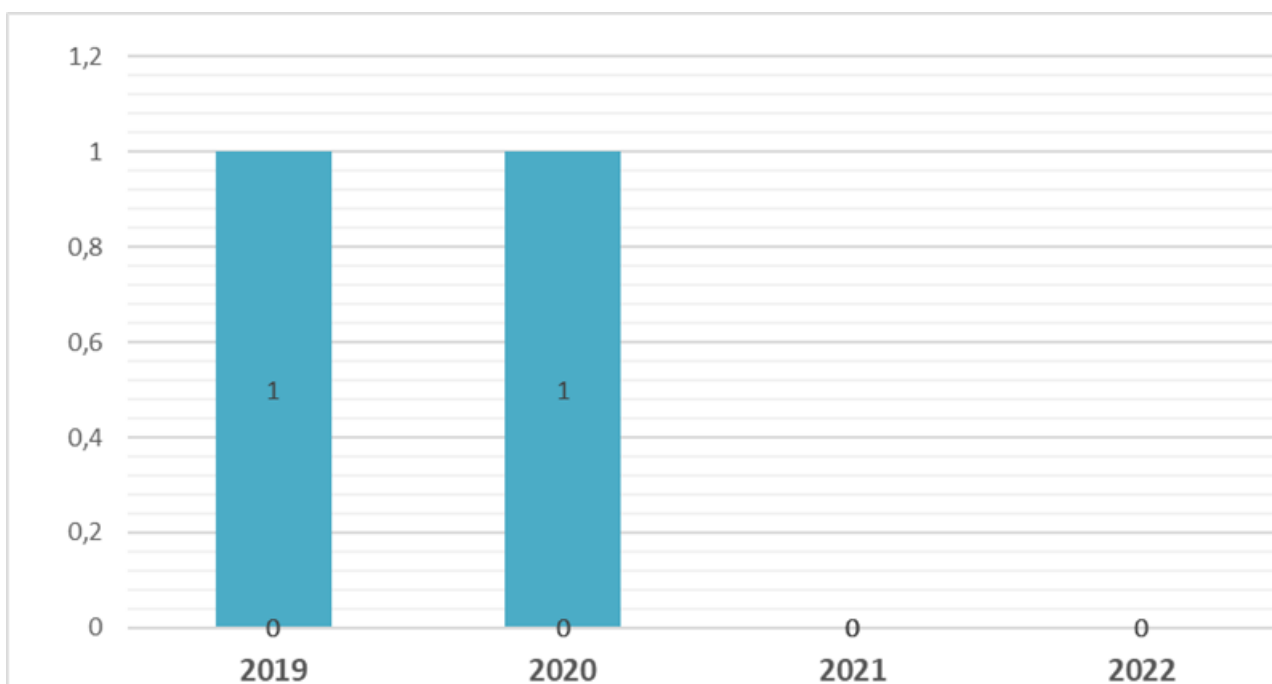
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OP

3.7 Przemoc w rodzinie

O przemocy domowej możemy mówić zawsze wtedy, gdy ktoś bliski działając umyślnie i wykorzystując przy tym swoją przewagę (np. siły), narusza prawa i dobra osobiste, a także powoduje, cierpienie i szkody. Należy pamiętać, że przemoc w rodzinie to nie tylko bicie i siniaki! Oprócz fizycznego znęcania się zalicza się do niej także przemoc psychiczną, seksualną czy ekonomiczną (kontrolę finansów i życia zawodowego). Ponadto zazwyczaj występują one łącznie, np. w rodzinie, w której ma miejsce przemoc fizyczna, pojawia się i psychiczna. Zgodnie z art. 207§1 Kodeksu Karnego, przemoc w rodzinie jest przestępstwem i podlega karze pozbawienia wolności.

W ciągu ostatnich lat liczba rodzin zgłaszających się do OPS gdzie głównym problemem jest przemoc w rodzinie pozostaje na bez zmian.

Liczba rodzin korzystająca z pomocy OPS w latach 2019-2022 z powodu przemocy w rodzinie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

W Gminie Łubnice realizowany jest Program Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2023, ponadto w 2012 roku powołano zespół interdyscyplinarny w skład, którego wchodzi m.in. pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach, ale i także pracownicy oświaty, służby zdrowia, policji czy sądu.

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów podejmująca się współpracy celem udzielenia pomocy osobom lub całym rodzinom znajdującym się w kryzysie i dotkniętym problemem przemocy. Działania te skierowane są na rozwiązanie konkretnego problemu. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. W ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Łubnice w okresie od I - XII 2022 odbyło się 10 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej karty”.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.), w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach podejmuje działania wdrożenia procedury „Niebieskiej Karty”. Obejmuje ona ogół czynności realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia i innych służb pomocniczych.

Wszczęcie procedury „Niebieska karta” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

W okresie sprawozdawczym wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego 8 Niebieskich Kart-A, w tym 5 złożonych zostało przez pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, 2 złożone przez Komendę Powiatową Policji w Wieruszowie oraz 1 założona przez przedstawicieli oświaty tj. Szkołę Podstawowa w Łubnicach.

**Dane dotyczące prac Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Lubnice
w latach 2019-2022**

Rok	Liczba wypełnionych „Niebieskich kart”	Liczba posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych	Liczba zakończonych „Niebieskich kart”	Liczba rodzin objętych pomocą zespołów interdyscyplinarnych
2019	4	6	4	5
2020	9	15	7	8
2021	4	8	3	5
2022	8	12	9	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

3.8 Ubóstwo

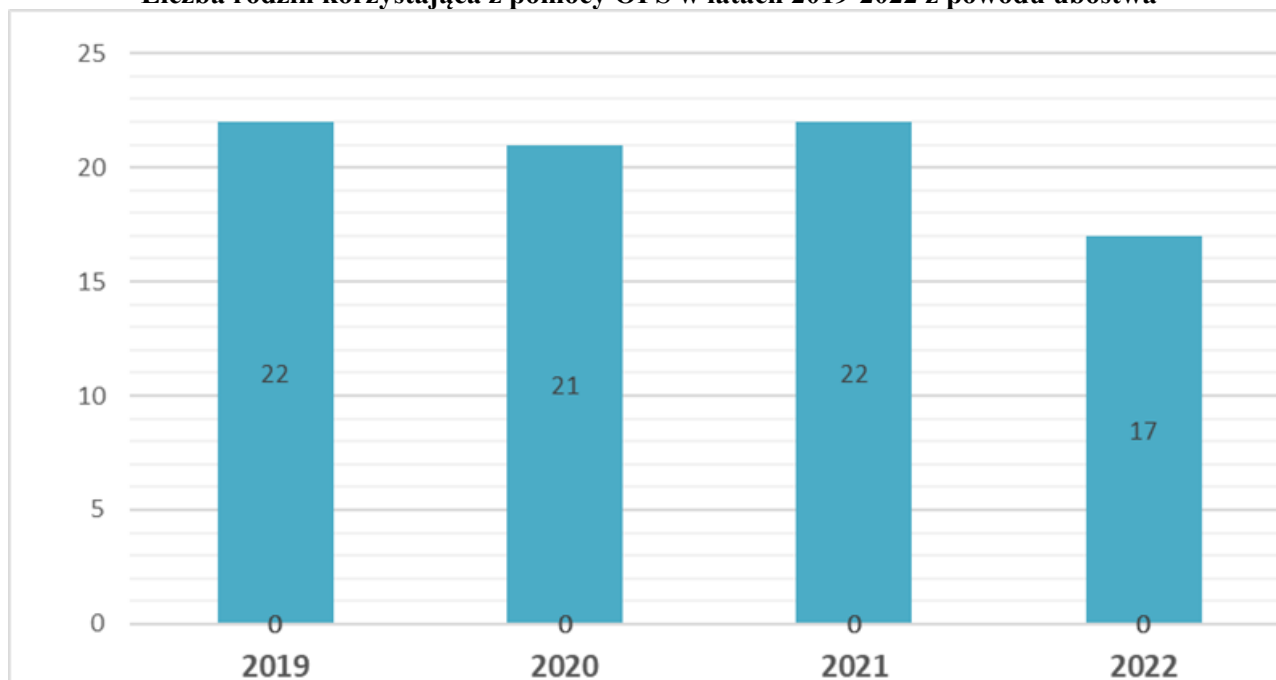
Ubóstwo, to pojęcie, które z jednej strony określa warunki życia jednostki, a z drugiej strony wskazuje na nierówności i sprzeczności występujące w społeczeństwie. Chociaż nikt nie kwestionuje faktu, że ubóstwo jest zjawiskiem wielowymiarowym, to dla polityki społecznej podstawowe znaczenie ciągle mają informacje dotyczące zasięgu ubóstwa ekonomicznego.

Ubóstwo dotyka najsilniej osoby o niskim statusie zawodowym, bezrobotnych, którzy utracili prawo do świadczeń, osoby starsze wiekiem, rodziny wielodzietne. Osoby żyjące dłuższy czas w ubóstwie tracą szansę poprawy sytuacji, ulegają marginalizacji społecznej. Ubóstwo to nie tylko niskie zarobki, ale również brak pracy, mieszkań, opieki zdrowotnej, szkolnictwa i miejsca w społeczeństwie.

Skutkiem pozostawania w ubóstwie jest rozpad więzi rodzinnych, zaburzenie w sferze pełnienia ról społecznych a więc zaburzenie funkcjonowania rodziny. Zjawisko to niesie za sobą falę przestępczości oraz innych zachowań nieakceptowanych społecznie.

Jednym z wielu powodów udzielania wsparcia rodzinom przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach jest ubóstwo.

Liczba rodzin korzystająca z pomocy OPS w latach 2019-2022 z powodu ubóstwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

3.9 Sytuacja osób starszych

Na terenie naszej gminy mieszka duża liczba osób starszych i ta liczba nadal się powiększa. Rodziny osób starszych, nie są w stanie samodzielnie sprawować należytej opieki nad swoimi rodzicami, wyjeżdżają z naszych terenów głównie za pracą, pozostawiając przy tym ludzi starszych, którzy nie są w stanie samodzielnie zapewnić sobie opieki. Zapewnienie godnych warunków egzystencji osób starszych to niezwykle ważne zadanie dla gminnej instytucji pomocy społecznej. Systematyczne postępowanie zjawiska starzenia się wymaga podjęcia z wyprzedzeniem, działań zmierzających do stworzenia nowoczesnego systemu polityki społecznej ukierunkowanej na zaspokajanie specyficznych potrzeb osób starszych. Starzenie się i starość jawią się jednym z kluczowych problemów społecznych, zarówno w aspekcie ekonomicznym i medycznym, jak i etycznym. Problem starzenia się lokalnej społeczności staje się nowym wyzwaniem dla pomocy społecznej.

W gminie Łubnice do najistotniejszych problemów dotyczących seniorów zalicza się: samotność, choroby wieku podeszłego, brak wsparcia ze strony rodziny, niedostateczny dostęp do usług opiekuńczych, ubóstwo, ograniczenie samodzielności i deprecjacja potrzeb.

Gmina Łubnice realizując zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym z zakresu pomocy społecznej organizuje i świadczy usługi opiekuńcze. Realizacją usług zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach, a usługi wynikające z art. 50 ustawy o pomocy społecznej świadczone są w miejscu zamieszkania osób, które takiej pomocy wymagają i potrzebują. Całym procesem związanym z diagnozą zapotrzebowania na usługi, planowaniem usług, zapewnianiem wykonywania zaplanowanych usług oraz monitoringiem wykonywania usług zajmują się osoby zatrudnione w OPS Łubnice. Pracownicy socjalni podejmują szereg działań związanych z dotarciem do osób potrzebujących. Szczegółowy zakres przyznawanych usług opiekuńczych ustala się podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej oraz zdrowotnej osób wymagających wsparcia. Zapewnieniem wykonywania usług oraz monitoringiem zajmuje się Kierownik OPS. Poniższa tabela przedstawia skalę usług w latach 2019-2022.

Liczba osób korzystająca z pomocy OPS w formie usług opiekuńczych w latach 2019-2022

Rok	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2019	6	1634	6	6
2020	8	2210	8	8
2021	15	2908	15	16
2022	13	4157	13	15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

Formalne wsparcie świadczone w miejscu zamieszkania seniora nie zawsze okazuje się wystarczające i wymagane jest zapewnienie stałej opieki w postaci pobytu w domu pomocy społecznej. Należy zauważyć, że z uwagi na konieczność ponoszenia odpłatności przez Gminę za mieszkańca przebywającego w domu pomocy społecznej liczba osób kierowanych do placówek stacjonarnych jest znacznie mniejsza od istniejących potrzeb. Poniższa tabela przedstawia liczbę osób skierowanych i przebywających w domach pomocy społecznej oraz odpłatność gminy za pobyt mieszkańców w tego rodzaju placówkach stacjonarnych.

Liczba osób umieszczonych w domach pomocy społecznej w latach 2019-2022

Rok	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Liczba rodzin
2019	3	36	3
2020	3	36	3
2021	4	48	4
2022	4	39	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

3.10 Bezpieczeństwo publiczne

Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa społeczności lokalnej jest jednym z podstawowych mierników ocenianych działań podejmowanych przez Policję. Działania muszą być oparte o współpracę wszystkich instytucji, organizacji i podmiotów uczestniczących i odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa, a w szczególności samorządów terytorialnych, społeczności lokalnych, organizacji pozarządowych i wymiaru sprawiedliwości. Za bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy Łubnice odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Wieruszowie. Dane szczegółowe na temat przestępstw popełnionych w gminie w latach 2021 i 2022 roku przedstawia poniższa tabela.

Wybrane przestępstwa popełnione w gminie w latach 2021- 2022 roku

Kategoria przestępstw	Liczba przestępstw stwierdzonych	
	2021	2022
Kolizje	20	23
Wypadki drogowe	2	1

Kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości	7	7
Przestępstwa narkotykowe	1	1
Bójka, pobicie	0	0
Kradzież	3	2
Znęcanie się	2	0
Przestępstwa gospodarcze	7	12
Przestępstwa seksualne	0	1
Uchylanie się od płacenia alimentów	2	6

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Wieruszowie

IV.

ANALIZA MOCNYCH I SŁABYCH STRON GMINY W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Analiza SWOT jest podstawą do zdiagnozowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych. Analiza SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

· „**mocnych stron**” - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony polityki społecznej, i które należy wykorzystane sprzyjać będą jej wzmocnieniu;

· „**słabych stron**” - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony polityki społecznej, i które niewyeliminowane będą ją osłabiać;

· „**szans**” - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale mogą być traktowane, jako szanse i przy odpowiednio podjętych działaniach, wykorzystane, jako czynniki sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych;

· „**zagrożeń**” - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla rozwiązywania problemów społecznych.

Wyartykułowanie tych czynników jest szczególnie istotne, ponieważ można wówczas podejmować działania mające na celu ich wyeliminowanie lub przynajmniej zminimalizowanie.

Przygotowana analiza obejmuje następujące obszary:

- 1) Wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.
- 2) Wsparcie rodziny, dzieci i młodzieży.
- 3) Sytuacja osób starszych i niepełnosprawnych.
- 4) Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - potencjał demograficzny – znaczna liczba osób w wieku produkcyjnym; - dysponowanie przez gminę stałymi środkami finansowymi na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych; - wyspecjalizowana kadra pracowników pomocy społecznej; - efektywna praca socjalna; - zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny; - funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; - funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; - działalność Punktu Konsultacyjnego; - działalność świetlic wiejskich; - działalność gminnej biblioteki; - gęsta sieć sprawnie działających jednostek OSP; - dostęp do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej; - organizowanie usług opiekuńczych; - funkcjonowanie w gminie zakładów przemysłu mięsnego i przemysłu meblowego; 	<ul style="list-style-type: none"> - brak placówek wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych; - brak w gminie żłobka; - bariery utrudniające pełen udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, - duża liczba osób niepełnosprawnych, korzystających z pomocy społecznej; - znaczna liczba rodzin dotkniętych alkoholizmem; - niski poziom życia osób starszych; - występujące długotrwałe bezrobocie; - słabo rozwinięta infrastruktura połączeń publicznych środków transportu. - nieodpowiednie zasoby mieszkań komunalnych, w tym socjalnych; - brak w gminie grupy wsparcia i mieszkań chronionych dla ofiar przemocy w rodzinie; - nierozwinięty wolontariat, m.in. brak wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne; - niewystarczający dostęp do specjalistycznych usług medycznych; - niewystarczająca liczba zdarzeń kulturalnych, rekreacyjnych i oświatowych integrujących lokalną społeczność skierowanych do mieszkańców.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - możliwość pozyskiwania europejskich środków finansowych; - możliwość pozyskiwania krajowych środków finansowych na rozwój zasobów Gminy; - możliwość znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończąca edukację młodzież; - likwidowanie barier architektonicznych; - skuteczność i efektywność działań podejmowanych na rzecz osób uzależnionych; - zwiększenie dostępu do specjalistycznej opieki medycznej; - wspieranie działań mających na celu aktywne uczestnictwo osób starszych w życiu społecznym; 	<ul style="list-style-type: none"> - odpływ z terenu gminy ludzi wykształconych oraz posiadających doświadczenie zawodowe ze względu na brak atrakcyjnych ofert pracy; - występowanie dysfunkcji społecznych w zakresie uzależnienia i przemocy w rodzinie; - rosnąca dysfunkcyjność rodzin, w tym skala problemów opiekuńczo-wychowawczych; - występowanie zjawiska dziedziczenia postaw patologicznych; - występowanie szarej strefy zatrudnienia; - długotrwałe uzależnienie rodzin od pomocy społecznej; - pogarszający się stan zdrowia społeczeństwa; - starzenie się społeczeństwa; - ograniczona oferta usług NFZ na terenie

- zwiększenie świadomości społecznej na temat uzależnień i przemocy domowej - promowanie zdrowego stylu życia; - utworzenie wolontariatu w gminie.	Gminy; - rosnące zagrożenie uzależnieniami niechemicznymi (Internet, gry komputerowe, telefon komórkowy) i cyberprzemocą;
--	--

V. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

5.1 Cele strategiczne

Wiadomości przedstawione w części diagnostycznej są podstawą określenia celów strategicznych w zakresie działań lokalnej polityki społecznej w dokumencie planistycznym, jakim jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2023 – 2030.

Wypracowano następujące cele w zakresie rozwiązywania problemów społecznych:

Cel strategiczny 1.	Wspieranie prawidłowego funkcjonowania rodziny ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży.
Cele szczegółowe:	
<i>1. Wsparcie rodzin z dysfunkcją opiekuńczo-wychowawczą</i>	
<p>Działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wzmacnianie rodzin dysfunkcyjnych poprzez zapewnienie usług asystenta rodzin. 2. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży (np. zabezpieczenie posiłków, stypendiów itp.). 3. Zapewnienie rodzinom korzystającym ze świadczeń pomocy GOPS wsparcia finansowego i rzeczowego na rzecz pokonywania trudności życiowych. 4. Organizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych. 5. Wzmacnianie pracy socjalnej na rzecz rodzin wykazujących problemy opiekuńczo-wychowawczych. 6. Organizowanie wsparcia psychologiczno-doradczego i pedagogicznego dla członków rodzin z dysfunkcją opiekuńczo-wychowawczą. <p>Czas realizacji działań: Działania ciągłe w latach 2023-2030.</p> <p>Wskaźniki pomiaru:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba rodzin objętych pracą socjalną, 2. Liczba rodzin objętych usługami asystenta rodziny, 3. Liczba dzieci objętych wsparciem. <p>Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach, placówki oświatowe i kulturalne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży - świetlice .</p>	
<i>2. Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju</i>	
<p>Działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podnoszenie jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich i pedagogów szkolnych oraz doposażenie szkół w niezbędny sprzęt i programy nauczania. 	

2. Rozwijanie oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (świetlice szkolne, wiejskie).
3. Zwiększenie dostępności kształcenia dla uczniów niepełnosprawnych, m.in. poprzez prowadzenie nauczania indywidualnego oraz likwidowanie barier architektonicznych.
4. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy.
5. Rozwijanie infrastruktury umożliwiającej dzieciom i młodzieży spędzanie czasu wolnego i zwiększenie jej bezpłatnej dostępności, organizowanie wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2023-2030.

Wskaźniki pomiaru:

1. Liczba uczestników biorących udział w formach zorganizowanego wypoczynku i zajęciach pozaszkolnych.
2. Ilość środków finansowych przeznaczonych na inwestycje i rozwój placówek oświatowych.

Realizatorzy:

Wójt Gminy Łubnice, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach, placówki oświatowe i kulturalne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Cel strategiczny 2.	Stworzenie spójnego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych i seniorów.
Cele szczegółowe:	
1. <i>Podniesienie dostępności usług specjalistycznych i zdrowotnych świadczonych na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.</i>	
Działania:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa dostępności i jakości usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem. 2. Zwiększenie dostępności do usług medycznych i rehabilitacyjnych dla osób starszych i niepełnosprawnych. 3. Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom niepełnosprawnym i samotnym, które ze względu na wiek, chorobę lub inne dysfunkcje wymagają pomocy. 4. Dofinansowanie pobytu w DPS. 5. Wypłacanie zasiłków stałych, pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych. 	
Czas realizacji działań:	
Działania ciągle w latach 2023-2030.	
Wskaźniki pomiaru:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba projektów i programów skierowanych do osób starszych i niepełnosprawnych. 2. Liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych świadczeniami pomocy społecznej. 3. Liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną. 4. Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi. 5. Liczba osób korzystających z usług DPS. 6. Liczba osób niepełnosprawnych i wieku poprodukcyjnym na terenie Gminy. 7. Liczba placówek opieki zdrowotnej na terenie Gminy 	
Realizatorzy:	
Wójt Gminy Łubnice, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach.	

2. Podniesienie aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych.

Działania:

1. Wspieranie inicjatyw służących zwiększeniu aktywności osób starszych i niepełnosprawnych oraz wykorzystujących ich potencjał.
2. Rozwijanie działalności społecznej, zdrowotnej, sportowej, artystycznej i edukacyjnej osób starszych.
3. Likwidacja barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej.
4. Prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec osób starszych i niepełnosprawnych.
5. Podejmowanie i rozszerzanie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, m.in. z zakładami opieki zdrowotnej, ośrodkami wsparcia, domami pomocy społecznej, podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne, zakładami pracy chronionej, zakładami aktywności zawodowej, organizacjami pozarządowymi, a także z Kościołem.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2023-2030.

Wskaźniki pomiaru:

1. Liczba projektów i programów skierowanych do osób starszych i niepełnosprawnych.
2. Liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną.
3. Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi.
4. Liczba osób niepełnosprawnych i wieku poprodukcyjnym na terenie Gminy.

Realizatorzy:

Wójt Gminy Łubnice, Rada Gminy Łubnice, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach, placówki kulturalne i oświatowe.

Cel strategiczny
3.

Poprawa skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. *Wsparcie rodzin z problemem przemocy.*

Działania:

1. Organizowanie i finansowanie szkoleń/warsztatów/poradnictwa dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
2. Udzielanie pomocy specjalistycznej pomocy psychologicznej i prawnej osobom i rodzinom doświadczającym problemu przemocy.
3. Organizowanie i finansowanie szkoleń/warsztatów/poradnictwa z dziedziny profilaktyki zachowań i postaw agresywnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.
4. Organizacja i finansowanie edukacji publicznej, imprez zbiorowych, wyjazdów terapeutycznych i kampanii informacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
5. Prowadzenie „Niebieskich Kart”.
6. Zapewnienie rodzinom korzystającym ze świadczeń pomocy GOPS wsparcia finansowego i rzeczowego na rzecz pokonywania trudności życiowych.
7. Rozwijanie form pracy socjalnej z rodzinami osobami doświadczającymi przemocy.
8. Współpraca z Komendą Powiatową Policji, służbami administracyjnymi, wymiarem sprawiedliwości wobec sprawców przemocy w rodzinie w celu zwiększenia szybkości i skuteczności oddziaływania szczególnie w przypadku przemocy wobec dzieci.

9. Rozwijanie form pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

10. Upowszechnianie informacji o możliwościach i formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy osobom dotkniętym problemami przemocy.

11. Świadczenie pracy socjalnej na rzecz osób i rodzin doświadczających problemu uzależnień.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2023-2030.

Wskaźniki pomiaru:

1. Liczba osób objętych pomocą socjalną z uwagi na przemoc w rodzinie.

2. Liczba „Niebieskich kart”.

Realizatorzy:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łubnicach, Zespół Interdyscyplinarny w Łubnicach, placówki kulturalne i oświatowe.

2. Przeciwdziałanie rozwojowi uzależnień wśród mieszkańców gminy Łubnice.

Działania:

1. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Prowadzenie działań profilaktycznych w szkołach, prowadzenie kampanii społecznych itp.

3. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych.

4. Aktywna działalność Punktu Konsultacyjnego.

5. Świadczenie wsparcia finansowego, materialnego i niematerialnego na rzecz osób i rodzin doświadczających problemu uzależnień.

6. Upowszechnianie informacji o możliwościach i formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy osobom dotkniętym uzależnieniami.

7. Świadczenie pracy socjalnej na rzecz osób i rodzin doświadczających problemu uzależnień.

8. Organizacja i finansowanie edukacji publicznej, imprez zbiorowych, wyjazdów terapeutycznych i kampanii informacyjnych dot. profilaktyki uzależnień (narkotyki, dopalacze, alkohol, nikotyna, nowoczesne media – internet, komputer, telefon komórkowy).

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2023-2030.

Wskaźniki pomiaru:

1. Liczba osób objętych pomocą socjalną z uwagi na uzależnienie w rodzinie.

2. Liczba zgłoszeń do GKRPA w Łubnicach.

3. Liczba osób objętych wsparciem Punktu Konsultacyjnego.

Realizatorzy:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łubnicach, Zespół Interdyscyplinarny w Łubnicach, placówki kulturalne i oświatowe.

Cel strategiczny
4.

Doskonalenie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Cele szczegółowe:

1. Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy.

Działania:

1. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez świadczenie usług pomocy społecznej na rzecz

osób bezrobotnych – wsparcie finansowe, materialne i niematerialne.

2. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Wieruszowie w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego.

3. Tworzenie w gminie nowych miejsc pracy.

4. Wspieranie i promowanie przedsiębiorczości, w tym małej i średniej.

5. Aktywizacja bezrobotnych poprzez organizację różnorodnych form wsparcia wynikających z ustawy a dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (m.in.: staże, szkolenia, praktyki zawodowe).

6. Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy (edukacja szkolna w zakresie wyboru zawodu i umiejętności poruszania się po rynku pracy).

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2023-2030.

Wskaźniki pomiaru:

1. Liczba osób objętych pomocą socjalną z uwagi na bezrobocie.

2. Dane statystyczne dotyczące liczby osób bezrobotnych.

3. Liczba osób podejmujących prowadzenie działalności gospodarczej.

4. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach z zakresu aktywizacji zawodowej.

Realizatorzy:

Wójt Gminy Łubnice, Rada Gminy Łubnice, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach, placówki oświatowe.

VI.

RAMY FINANSOWE SYTRATEGII

Realizacja kierunków działań zaplanowanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubnice na lata 2023-2030 wymaga odpowiednich zasobów finansowych, bowiem każde przedsięwzięcie generuje określone koszty.

Do przygotowania ram finansowych strategii wykorzystano prognozowaną w budżecie gminy wielkość wydatków w pomocy społecznej oraz w innych obszarach polityki społecznej (dział 851 Ochrona zdrowia, rozdział 85153 Przeciwdziałanie narkomanii, rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi, dział 852 Pomoc społeczna, dział 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 854 Edukacyjna opieka wychowawcza, dział 855 Rodzina). Prognozę tę oparto o wysokość środków finansowych poniesionych na realizację zadań w ww. działach w latach 2020-2022.

Wydatki GOPS w Lubnicach w latach 2020-2022

ROK				
ROZDZIAŁ		2020	2021	2022
852	Pomoc społeczna	517 718,11	589 984,78	1 230 273,10
85202	Domy Pomocy społecznej	89 416,28	126 741,33	113 846,14
85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze	42 646,56	48 944,77	54 513,50
85216	Zasiłki stałe	46 714,92	50 247,84	57 319,72
85219	Ośrodki pomocy społecznej	278 196,09	286 509,12	328 676,72
85228	Usługi opiekuńcze	44 525,85	62 936,35	97 107,66
85230	Dożywianie	11 999,90	11 112,85	25 034,10
85295	Pozostała działalność	1 017,71	0	514 296,71
85205	Przeciwdziałanie przemocy	100,00	100,00	200,00
85213	Składka na ubezpieczenie zdrowotne	3.100,80	3.392,52	3.605,55
85231	Pomoc dla cudzoziemców	0	0	35.673,00
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0	0	2.997.270,00
85395	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0	0	2.997.270,00
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	71 001,25	75 000,00	62 362,00
85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	71 001,25	75 000,00	62 362,00
855	Rodzina	5 932 138,81	5 844 485,30	3 484 686,86
85501	Świadczenie wychowawcze	4 239 136,32	4 084 527,69	1 688 564,00
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego	1 438 776,48	1 625 827,69	1 636 741,47
85503	Karta Dużej Rodziny	106,00	226,29	649,00
85504	Świadczenie dobry start oraz wspieranie rodziny	220 121,22	75 781,47	86 730,79
85508	Pieczna zastępcza	6 312,00	9 193,42	14 209,27
85513	Składka na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń rodzinnych	27.686,79	48.928,74	57.792,33
851	Ochrona zdrowia	21 753,44	27 974,12	38 861,01
85153	Przeciwdziałanie narkomanii	0	703,24	1500,00
85154	Przeciwdziałanie	21 753,44	27 270,88	37 361,01

	alkoholizmowi			
	Razem	6 542 611,61	6 537 442,20	7 813 452,97

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

W gminie Łubnice środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2022 roku 7.813.452,97 zł. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł o 1.276.010,77 zł. (co stanowi 19,5 %). W dziale 855 – Rodzina wydatkowano 3.484.686,86 zł. co stanowi 44,60 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 852 - Pomoc społeczna wydatkowano 1.230.273,10.zł. co stanowi 15,75 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 851 - Ochrona zdrowia wydatkowano 38.861.zł. co stanowi 0,50 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 854 - Edukacja i opieka wychowawcza wydatkowano 62.362 zł. co stanowi 0,80. % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 853- Pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej wydatkowano 2.997.270 zł, co stanowi 38,36 % ogólnych wydatków.

Najwięcej środków wydano na następujące pozycje budżetowe 855 - Rodzina, 853 - Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej, 852 - Pomoc społeczna.

Prognozowane wydatki GOPS w Łubnicach na lata 2023-2027

Rok	Kwota prognozowanych wydatków
2023	2 908 876.00
2024	3 228 852.00
2025	3 520 448.00
2026	3 837 288.00
2027	4182 644.00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

VII.

MONITORING I EWALUACJA

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łubnice na lata 2023 – 2030 będzie na bieżąco monitorowana i ewaluowana.

Prowadzony monitoring zmieniających się potrzeb, a także problemów społecznych umożliwi dostosowanie usług publicznych do zmieniających się okoliczności. Ustala się, że nad całością przebiegu procesu monitorowania, a także ewaluacji osiągniętych rezultatów Strategii czuwać będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach.

Proces monitoringu wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z jej założeniami. Zebrane i opracowane dane w procesie monitoringu, posłużą do ewaluacji Strategii. Będzie polegała ona na gromadzeniu i opracowywaniu informacji, i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązywać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany. W przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań krygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Jednym z narzędzi procesu monitorowania Strategii będzie, każdego roku przedkładana Radzie Gminy, ocena zasobów pomocy społecznej przygotowywana w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Istotnym narzędziem monitoringu Strategii będzie również analiza sprawozdań rzeczowo - finansowych oraz z efektów pracy innych podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii.

ZAKOŃCZENIE

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem określającym działania w sferze polityki społecznej na lata 2023-2030. Podjęte działania mają prowadzić do wsparcia grup tego wymagających oraz prowadzić do ich integracji ze społeczeństwem.

Diagnoza problemów społecznych została sporządzona przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach, przy wykorzystaniu własnych materiałów sprawozdawczych, analiz, doświadczenia, wiedzy i kompetencji z zakresu polityki społecznej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednocześnie głównym realizatorem strategii.

Realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przyczyni się do wdrożenia nowoczesnego modelu polityki społecznej w gminie Łubnice, a zorientowanie jej na wybrane grupy społeczne jest najlepszą możliwością poprawy sytuacji wielu osób, a także zaktywizowania grup podlegających wykluczeniu społecznemu. Rozwijanie i utrzymywanie systemu pomocy wymaga zintegrowanych działań wszelkich podmiotów, organizacji pozarządowych, a przede wszystkim rodzin. Osiągnięcie oczekiwanych rezultatów będzie w dużym stopniu uzależnione od akceptacji strategii przez wszystkich sojuszników podejmowanych działań pomocowych.

W ramach wdrażania Strategii należy podjąć następujące działania zmierzające do osiągnięcia celów strategicznych:

1. Zapewnienie finansowania ze źródeł zewnętrznych i wewnętrznych.
2. Profesjonalne przygotowanie instytucji i kadr, które będą zarządzać, wdrażać i monitorować realizowane projekty strategiczne.
3. Reorientacja wydatków w ramach polityki społecznej na obszary kluczowe z punktu polityki społecznej.
4. Wprowadzenie rozwiązań umożliwiających większy udział mieszkańców i organizacji pozarządowych w rozwiązywaniu najistotniejszych problemów społecznych.

Uzasadnienie

Jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej jest strategia rozwiązywania problemów społecznych. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, zgodnie z którym: „do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.”

Zgodnie z art. 16b, ust. 2 strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera w szczególności:

1. diagnozę sytuacji społecznej;
2. prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
3. określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu.